

ingediend op **1553** (2022-2023) – Nr. 1
18 januari 2023 (2022-2023)

Motie

van Roosmarijn Beckers, Jan Laeremans, Kristof Slagmulder en Chris Janssens

tot besluit van het op 18 januari 2023
in plenaire vergadering gehouden actualiteitsdebat
over de nieuwe studie van de KU Leuven
en de dalende onderwijskwaliteit

Het Vlaams Parlement,

- gehoord het actualiteitsdebat;
- gehoord de antwoorden van Vlaams minister Ben Weyts;
- overwegende:
  - 1° de recent gepubliceerde conclusies uit de derde vervolgstudie van onderwijseconomen Letizia Gambi en Kristof De Witte (KU Leuven) naar de (corona)leerachterstand op basis van de in mei 2022 afgenomen interdiocesane proeven van het katholiek onderwijs in het zesde leerjaar, die aantonen dat onze onderwijskwaliteit verder de dieperik in gaat en er ten opzichte van het meetjaar 2019 een achterstand is opgelopen van gemiddeld 15 lesweken voor Nederlands, 9 lesweken voor Frans, 5 lesweken voor wiskunde en 4 lesweken voor wetenschap & techniek;
  - 2° dat deze daling van de leerprestaties en onderwijskwaliteit ook al prominent naar voor is gekomen bij de resultaten van Vlaams peilingsonderzoek dat in 2022 werd gepubliceerd, namelijk de peilingsproeven basisonderwijs voor wiskunde, de peilingsproeven in de A-stroom en de B-stroom van de 1ste graad van het secundair onderwijs voor de vakken wiskunde en Nederlands en de peilingsproeven secundair onderwijs voor het vak PAV (Project Algemene Vakken) in de 3de graad van het beroepssecundair onderwijs (bso);
  - 3° dat deze neerwaartse trend inzake leerprestaties en onderwijskwaliteit in Vlaanderen eerder ook al duidelijk bleek uit internationaal vergelijkend onderzoek (PISA, TIMMS, PIRLS);
  - 4° het sterk gestegen aandeel leerlingen binnen ons Vlaamse onderwijs dat niet het Nederlands als thuistaal heeft;
  - 5° dat het spreken van een andere thuistaal dan de taal waarin het onderricht wordt gegeven (in Vlaanderen dus het Nederlands) duidelijk gecorreleerd is aan lagere leerprestaties zoals telkens blijkt uit zowel internationaal vergelijkend onderzoek (PISA, TIMMS, PIRLS) als uit Vlaams peilingsonderzoek;
  - 6° de bevindingen van in het in oktober 2021 gepubliceerde eindrapport van de Commissie Beter Onderwijs o.l.v. Philip Brinckman;
  - 7° het sterk gestegen aantal niet-ingevulde vacatures voor leraren in de databank van de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding (VDAB) tegenover het sterk gedaalde aantal beschikbare werkzoekende leraren in diezelfde databank;
  - 8° het grote aandeel startende leraren dat binnen de vijf jaar na aantreden het onderwijs al verlaat;
  - 9° de slechter wordende werkomstandigheden voor het onderwijspersoneel en de hiermee gepaarde hoge uitval vanwege burn-out en andere mentale en psychosociale problemen, onder meer als gevolg van de hoge administratieve planlast en het slechte disciplinaire klimaat in vele (concentratie)scholen;
  - 10° het duidelijke verband tussen het kwantitatieve lerarentekort en de daling van de onderwijskwaliteit, zoals blijkt uit boevengenoemd onderzoek van Gambi en De Witte;
  - 11° de vaststelling dat thans heel wat lesgevers voor de klas staan die geen vereist of voldoende geacht diploma bezitten, maar dat ook heel wat beginnende leraren met een vereist of voldoende geacht diploma ook nog bepaalde competenties ontberen;
  - 12° getuigenissen van verschillende directies, medewerkers van schoolkoepels en -netten en andere betrokken stakeholders in het onderwijs dat de kwaliteit van zowel de instroom richting als de uitstroom uit de lerarenopleidingen soms te wensen over laat;

- 13° het duidelijke verband tussen het kwalitatieve lerarentekort en de daling van de onderwijskwaliteit;
  - 14° het belang van tijd en ruimte voor een kwaliteitsvolle aanvangsbegeleiding voor beginnende leraren;
  - 15° het feit dat decretaal de mogelijkheid werd gecreëerd om leraren extra uren vrij te laten roosteren om een opdracht op zich te nemen in het kader van aanvangsbegeleiding, maar dat deze uren ook kwaliteitsvol moeten ingevuld worden en ook beter afgestemd op de lerarenopleiding en vice versa;
  - 16° het gegeven dat Vlaamse leraren gemiddeld genomen weinig tijd en ruimte hebben tot professionalisering en bijgevolg gemiddeld erg weinig participeren aan professionaliseringsactiviteiten ten opzichte van leraren in vergelijkbare landen, alsook dat het feit dat de kwaliteit en een duurzame borging van de inhoud en competenties binnen deze professionaliseringstrajecten niet altijd even degelijk en gepast te noemen zijn;
  - 17° het belang van tijd en ruimte voor een kwaliteitsvolle duurzame professionalisering doorheen de volledig leraren carrière;
- vraagt de Vlaamse Regering om:
- 1° werk te maken van een inhoudelijke en vakdidactische versterking van de kwaliteit van de lerarenopleidingen en van een gedegen en gepastere instroom richting de lerarenopleidingen;
  - 2° te zorgen voor een gedegen aanvangsbegeleiding van beginnende leraren als vervolg op de lerarenopleiding;
  - 3° te zorgen voor meer tijd en ruimte voor de professionalisering van onze (meer ervaren) leraren, dit betreft zowel hun participatie als het borgen van de hierin opgedane competenties;
  - 4° werk te maken van de ontwikkeling van een 'leercontinuüm' bij de onderwijsprofessionals die deze drie voorgaande aspecten samen neemt en beter op elkaar laat aansluiten als een geharmoniseerde leerlijn, overeenkomstig de adviezen ter zake van de Commissie Beter Onderwijs;
  - 5° de verantwoordelijkheid van de scholen inzake het gebruiken van kwaliteitsvolle didactische methoden en leermiddelen beter te doen behartigen en de Kwaliteitsalliantie inzake de leermiddelen effectief te laten oordelen op basis van de eindtermen over de kwaliteit van gepubliceerde hand- en werkboeken;
  - 6° door middel van een versnelde inzet van het Leerpunt scholen, directies, leerlingbegeleiders en leraren rechtstreeks in contact laten brengen met evidencebased best practices inzake het vormgeven van lessen;
  - 7° initiatieven in te stellen die zorgen voor een meer gepaste instroom richting en een betere kwaliteit binnen ons technisch en beroepsonderwijs (ofte: de dubbele finaliteit en beroepsvoorbereidende opties), aangezien deze onderwijsvormen beter verdienen dan de onderkant van een waterval te zijn van het algemeen vormend onderwijs;
  - 8° een herziening door te voeren van de visie op en de positie van de B-stroom in de 1ste graad waarbij deze niet meer dient als verzamelplaats van niet-geslaagden uit het basisonderwijs (en dus een A-stroom ultra light) en er dus opnieuw gedacht wordt richting het systeem zoals het bestond alvorens de modernisering van het secundair onderwijs waarbij dit onderwijssegment veel meer gericht was op het voorbereiden van de leerlingen richting het beroepsonderwijs;
  - 9° het systeem van overgaan naar een volgend jaar puur op basis van leeftijd richting de B-stroom en binnen de B-stroom terug te schroeven;
  - 10° versneld werk te maken van de oplevering van het nieuwe actieplan om de ongekwificeerde uitstroom van leerlingen uit ons leerplichtonderwijs tegen te gaan;

- 11° de nefaste invloed van het grote aandeel leerlingen dat thuis geen Nederlands spreekt tegen te gaan door middel van echte taaltesten voor zijinstromende nieuwkomers binnen ons onderwijs in het lager onderwijs en het secundair onderwijs;
- 12° taalstimulering op de klasvloer en in het schoolbeleid te bevorderen in het lager en het secundair onderwijs;
- 13° prioritair werk te maken van een onderwijsklimaat waarbij leerkrachten zich kunnen focussen op het lesgebeuren zonder extra planlast en met extra mogelijkheden om de orde op school te bewaren (bijvoorbeeld door de snellere mogelijkheid tot uitschoolzetting van leerlingen met ernstige gedragsproblemen);
- 14° het aantrekkelijker maken van het lerarenberoep, zowel voor generatiestudenten als voor zijinstromers, door de opmaak van een omvattend lerarenpact met daarbinnen een globaal actieplan dat gericht is op het behoud van kwaliteitsvolle beginnende leraren binnen de onderwijssector om zodoende de hoge uitstroom tegen te gaan.

Roosmarijn BECKERS
Jan LAEREMANS
Kristof SLAGMULDER
Chris JANSSENS